

Nyhedsbrev februar 2025

Kære medlem

Hermed det første nyhedsbrev i 2025 fra dit faglige selskab DASEFU.

Nyt fra bestyrelsen og DASEFU's udvalg

Bestyrelsen

ME/CFS

Af Marianne Rosendal

Den 4/2-25 afholdt Sundhedsstyrelsen et virtuelt møde, hvor den videnskabelige rapport om diagnostik og behandling af ME/CFS blev fremlagt af Defactum. DASEFU's bestyrelse var repræsenteret og derudover deltog PFFL, ME-foreningen og repræsentanter fra den nye klinik RemedicalMe, som har overtaget klinik Mehlsen. Udover den videnskabelige rapport, som Defactum har stået for, har Implement lavet en afdækning af behandlingstilbud i ind- og udland. Desværre får vi ikke mulighed for at læse rapporterne, idet de udelukkende bliver overleveret til sundhedsministeriet og ikke offentliggjort (i hvert fald ikke aktuelt).

Det, jeg hørte til det virtuelle møde, var, at der aktuelt ikke findes videnskabelig dokumentation for de forskellige diagnostiske kriterier, der anvendes på ME-området – heller ikke de nyeste, der inkluderer PEM (post-exertional malaise). De eksisterende diagnosekriterier er konsensusbaserede, dvs. at de er fremkommet ved, at en gruppe klinikere og forskere er blevet enige om dem. Det gælder i øvrigt også mange andre diagnoser. Til information er diagnosen funktionel lidelse/bodily distress syndrome videnskabeligt valideret bl.a. i form af indledende statistiske analyser og efterfølgende dokumentation for at kunne prædiktere prognose og behandlingsudfald (Budtz-Lilly et al: Bodily distress syndrome: A new diagnosis for functional disorders in primary care? BMC Fam Pract. 2015;16(1):180). Mht. evidens for behandling, var der ikke noget sikkert nyt. Det er fortsat kognitiv adfærdsterapi, gradueret træning (GET) og farmakologisk behandling, der er størst evidens for.

Der var ikke så meget at sige til resultaterne fra vores side. ME-foreningen var stærkt utilfredse med dem, og mente ikke, at Defactum havde svaret på det, der var deres opdrag. De har fortsat et ønske om, at man kan melde en national strategi ud for, hvordan diagnosen ME stilles, og at man går væk fra gradueret træning. Sundhedsstyrelsen havde ingen kommentarer, og de vil som nævnt blot videregive rapporterne til sundhedsministeren.

Arbejdsgruppen vedr. hovedfunktion

Af *Laura Krogsgaard*

Der har været afholdt første møde i arbejdsgruppen med fokus på at løfte udredning og behandling af funktionel lidelse på hovedfunktionsniveau. Der var repræsentanter fra reumatologien, neurologien og gastroenterologien. Arbejdsgruppen vil over de næste måneder arbejde med at beskrive aktiviteten omkring funktionelle lidelser i organspecialerne, samt komme med bud på, hvorledes området kan løftes. *Kontakt Laura Rindom Krogsgaard* hvis du ønsker at være med i arbejdsgruppen (l.krogsgaard@dasefu.dk).

Årsmødeudvalget

Af *Line Kirkeby*

Årsmødeudvalget er godt i gang med planlægning af DASEFU årsmødet 2025. Temaet bliver i år "Funktionelle lidelser og placebo", og vores hovedoplægsholdere bliver professor og psykolog Lene Vase fra Aarhus Universitet og professor emeritus og psykolog Omer van den Bergh, fra Leuven Universitet i Belgien. Der er lagt op til et par spændende dage med plads til både faglige drøftelser, sparring samt socialt samvær.

Du kan stadig nå at tilmeld dig årsmødet den 24.-25. april 2025: <https://dasefu.dk/aktuelle-arsmode/>

Årsmødet afholdes på hotel Trinity, Fredericia, og det endelige program kan ses nederst i nyhedsbrevet her.

Generalforsamling den 24. april

I forbindelse med årsmødet afholdes generalforsamling. Ifølge vores vedtægter er der tvungen udskiftning af medlemmer hvert år. I år udtræder Anne-Sofie Nielsen (genopstiller ikke) og Rikke Hinge Carlsson er på valg (genopstiller). Derudover er Jeanette Jensbæk fratrådt i løbet af det forgangne år. Der vil være behov for, at i alt 3-4 kandidater stiller op til bestyrelsen i forbindelse med generalforsamlingen. Valg til bestyrelsen sker for 3 år ad gangen.

Hvis du kunne tænke dig at være med i bestyrelsesarbejdet i de kommende år, så stil op til valg i april. Vi er aktuelt 9 personer i bestyrelsen inkl. suppleanten og bidrager alle, så det er både overkommeligt og berigende. Vi mødes virtuelt 5 gange om året og fysisk aftenen før årsmødet. Derudover har vi et årligt heldagsseminar efter sommerferien. Du er altid velkommen til at kontakte en fra bestyrelsen, hvis du ønsker at vide mere om arbejdet.

Vi ser gerne, at alle faggrupper i selskabet så vidt muligt er repræsenteret i bestyrelsen. Så overvej, om du vil være med i arbejdet og send nogle linjer om dig selv til Bitten Dahlstrøm: bda@DADL.DK, så vil vi sende dem ud sammen med dagsorden til generalforsamlingen i april. Skriv fx lidt om din *uddannelsesbaggrund og specialisering, ansættelsessted, erfaring med arbejdet med funktionel lidelse og din motivation for at blive en del af bestyrelsen* - og send evt. et foto med.

Hvis du har forslag, du ønsker behandlet på generalforsamlingen, så skriv ligeledes til bda@DADL.DK, *Deadline er d. 27. marts.*

Uddannelsesudvalget

Af Marianne Rosendal

Der pågår en række kursusaktiviteter i hele 2025. Se datoer og tilmeldingslinks under aktiviteter sidst i dette nyhedsbrev. Via tilmeldingslinket kan du tilgå Plan2Learn, hvor der ligger en uddybende beskrivelse af kurserne.

Du kan også finde nye kurser og kursusdatoer på vores hjemmeside: <https://dasefu.dk/kurser/>

Grunduddannelse

DASEFU's tværfaglige grundkursus er netop blevet udbudt og består af modul 1 på 3 dage og modul 2 på 2 dage. Disse to moduler er relevante for alle, der møder patienter med funktionel lidelse, så *del meget gerne med dine kolleger*.

DASEFU udbyder også et særligt grundkursus målrettet fagpersoner, der arbejder med børn og unge med funktionel lidelse. Det består ligeledes af to moduler, i alt 5 dage.

Endelig udbyder Dansk Psykologforening et grundkursus om funktionel lidelse til psykologer.

Specialistuddannelse

Den tværfaglige specialistuddannelse bygger videre på grunduddannelsen og består af Overbygning I og II.

Overbygning I er godt i gang og afsluttes til juni. Kurset er fuldttegnet med 24 deltagere fra hele landet og med repræsentation af flere forskellige fagligheder, hvilket har vist sig at give gode og vigtige muligheder for erfaringsudveksling på tværs af ansættelsessteder og fagligheder.

I forbindelse med Overbygning I afholdes den 11/3 et webinar med Chris Burton, professor i Sheffield. Webinaret er åbent for alle medlemmer.

Detailplanlægningen for Overbygning II, som starter til september, er godt i gang. Denne del af overbygningen indeholder også et supervisorsforløb. Den første samlede specialistuddannelse afsluttes sommeren 2026.

Hvis du har interesse for et kursus, som ikke udbydes aktuelt, så skriv til Bitten (bda@dadl.dk), som vil oprette dig på venteliste til det ønskede kursus. Så snart vi kan se, at der er ved at være interesse nok, så udbyder vi kurserne igen.

Dialogforum

Af Marianne Rosendal

Dialogforum v. Sven Viskum og Marianne Rosendal har haft møde med PFFL, som har et stort ønske om at kunne afholde webinarer for deres medlemmer med undervisning ved medlemmer fra DASEFU. Dette for at højne det faglige vidensniveau. Aktuelt vil de søge fondsmidler for at kunne lønne underviserne, og de vil i første omgang sætte fokus på psykomotorisk og psykologisk behandling.

Der er behov for, at vi støtter godt op om PFFL, idet deres bestyrelse består af patientrepræsentanter, hvoraf flere i perioder er påvirket af deres sygdom. Når det er sagt, så gør de et forrygende stykke arbejde med de relativt sparsomme ressourcer, de har.

Vi er i løbende kontakt med Colitis-Crohn-Foreningen (IBS), FAKS (smerte), Gigtforeningen (fibromyalgi) og Ulykkespatientforeningen (piskesmæld mv.). Vi har haft et enkeltstående møde med Fibromyalgiforeningen, og de har ikke ønsket at fortsætte dialogen. Vi har rettet henvendelse til hjernerystelsesforeningen, men de ønsker ikke at mødes med os aktuelt. Vi har en aftale med ME-foreningen om at mødes i løbet af foråret.

"Månedens" artikelforslag

Forskerforum følger løbende med i videnskabelige publikationer om funktionel lidelse og vil gerne bidrage med forslag til relevant litteratur. Derfor bringer vi her links til nye artikler i nyhedsbrevet.

Forslagene er IKKE baseret på systematiske litteratursøgninger, idet omfanget af den opgave er for stor. Her henvises til vores hjemmeside, hvor de mest citerede artikler (nøgleartikler) er oplistet:

<https://dasefu.dk/centrale-videnskabelige-artikler-til-fagpersoner/>

Følgende artikel kan anbefales:

Network structure of functional somatic symptoms. Link: [her](#)

Litzenburger A, Rothacher Y, Hanusch KU, Ehlert U, Nater UM, Fischer S. J Psychosom Res. 2025 Jan;188:111968. doi: 10.1016/j.jpsychores.2024.111968. Epub 2024 Nov 1. PMID: 39532031

Hvis link ikke fungerer, når du klikker på dem, så kopier dem ind i din browser.

Inspiration og nyt fra medlemmerne

På Center for Funktionelle Lidelser på Aalborg universitetshospital har de for ½ år siden oprettet deres egen LinkedIn profil og blandt andet fejret deres 5 års fødselsdag i november.

Center for Funktionelle Lidelser, Aalborg Universitetshospital
143 følgere
2d •

Den 1. november 2019 slog Center for Funktionelle Lidelser på Aalborg Universitetshospital dørene op for første gang, som en del af Sundhedsstyrelsens anbefalinger om at samle kræfterne i faste tværfaglige teams for at styrke behandlingen af patienter med svære funktionelle lidelser gennem tværfaglighed og helhedsorienterede patientforløb.

I dag, fem år senere, markerer vi med stolthed vores 5-års jubilæum.

Som en del af de fem regionale centre har vi været med til at fremme videndeling, faglig udvikling og samarbejde på tværs af faggrupper. Det tværfaglige arbejde og den helhedsorienterede tilgang har været kernen i vores bestræbelser på at forbedre behandlingsforløbene for patienter med funktionelle lidelser.

De seneste fem år har været præget af hårdt arbejde, innovation og dedikation. Vores team har gjort en stor indsats for at sikre, at vores patienter modtager den bedst mulige behandling, og vi er stolte af den forskel, vi har gjort.

Vi ser frem til at fortsætte vores rejse, skabe endnu bedre patientforløb og bidrage til en øget forståelse af funktionelle lidelser i mange år fremover – sammen med vores kolleger, patienter og samarbejdspartnere.

Kommende aktiviteter

2025

- **11. Marts kl. 16.30-17.30, webinar med prof. Chris Burton, Sheffield** med titlen "Symptom Clinics and how Symptom Explanations work". Se rubrik nedenfor.
- **24.-25. april, årsmøde 2025, Trinity i Fredericia**, se program på de sidste sider.
<https://dasefu.dk/aktuelle-arsmode/>
- **10.-13. september, EAPM konference, München, Tyskland**
<https://www.eapm.eu.com/2025-eapm-conference-munich/>
- **3. september, opstart af Overbygning II (supervision), modul 7 afvikles 27-28. oktober**
<https://rm.plan2learn.dk/KursusValg.aspx?id=126392>
- **22.-23. september og 17. november, Grundmodul 1** (Kommunikation og funktionel lidelse), Trinity i Fredericia.
<https://rm.plan2learn.dk/KursusValg.aspx?id=99720>
- **24.-25. september, Dansk Psykologforenings grundkursus for psykologer, Århus** (adgangsgivende til Overbygning I)
- **12. november, opstart af Børne- og ungekursus**, Trinity i Fredericia.
<https://rm.plan2learn.dk/KursusValg.aspx?id=103827>

2026

- **12-13. januar, Grundmodul 2** (lær at bruge Sundhedsstyrelsens redskabssamling), Trinity i Fredericia
<https://rm.plan2learn.dk/KursusValg.aspx?id=103893>

Læs om DASEFU's kurser her: <https://dasefu.dk/kurser/> og begivenheder her:
<https://dasefu.dk/kalender/>

Webinar: Symptom Clinics and how Symptom Explanations work

Chris Burton er praktiserende læge og professor v. University of Sheffield
(<https://www.sheffield.ac.uk/smph/people/population-health/chris-burton>)

Chris har i en årrække arbejdet med behandling af patienter med længerevarende symptomer/funktionel lidelse i en særlig organisering med symptomklinikker placeret imellem primær og sekundærsektoren. Sidste år publicerede han resultaterne i det meget anerkendte tidsskrift Lancet:

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(24\)00700-1/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(24)00700-1/fulltext)

Chris vil holde oplæg kl. 16.30-ca. 17.00, hvor alle er velkomne til at lytte med via linket nedenfor. Derefter vil der være tid til drøftelser og spørgsmål ind til ca. 17.30. Det er stadig muligt at lytte med, men det vil kun være de 24 deltagere fra Overbygning I, der er i lokalet, der får mulighed for at stille spørgsmål.

Adgang til webinar

For deltagere, der er med fra egen computer
Microsoft Teams [Har du brug for hjælp?](#)
[Deltag i mødet nu](#)

Møde-id: 385 633 282 815

Adgangskode: Z4Tj7aM6

For deltagere, der er med fra en Cisco-skærm
Tilmeld dig på en enhed til videomøder

Lejernøgle: teams@meet.rm.dk

Video-id: 122 462 118 7

[Flere oplysninger](#)

Vi opdaterer løbende vores hjemmeside og vi kan varmt anbefale, at du går ind på www.dasefu.dk.

Hvis du har noget, du gerne vil have med i nyhedsbrevet, så send dit forslag til L.kirkeby@dasefu.dk

Hilsen redaktionsgruppen

Marianne Rosendal

Forperson

m.rosendal@dasefu.dk

Line Kirkeby

Næstformand

L.kirkeby@dasefu.dk

FUNKTIONEL LIDELSE ER EN FOLKESYGDOM. I DASEFU ARBEJDER
VI FOR AT FÅ EN SAMLET PLAN FOR HURTIG OG KOMPETENT
UDREDNING OG BEHANDLING AF FUNKTIONELLE SYMPTOMER.

Årsmødeprogram for Dansk Selskab for Funktionelle lidelser 2025.

Funktionelle Lidelser og placebo

DASEFU's 5. årsmøde.

Årsmødet finder sted den 24.-25. april 2025 på hotel Trinity, Fredericia

TORSDAG d. 24. april

Der vil være morgenbuffet med kaffe, te og juice ved ankomst fra kl. 9.00.

Chair: Marie Weinreich Petersen

10.00	Velkomst ved forperson Marianne Rosendal
10.10	"Funktionel lidelse og nocebo fra et kliniker perspektiv" ved Jens Hilden, speciallæge i almen medicin og socialmedicin, Almen praksis, Nørrebro indtil pensionering i 2016.
10.40	Bevægelse ved Anja Pedersen, psykomotorisk terapeut
10.50	"Udvikling af motivationsstøtte til Mine Symptomer – erfaringer fra almen praksis" ved Signe Damsgaard, forskningsassistent, Cand cur., Klinik for funktionelle lidelser AUH.
11.20	Kaffepause
11.45	Lene Vase, psykolog, Titel: "Placebo og Nocebo effekter. Hvad er det og kan det spille en rolle i forbindelse med behandling af patienter med funktionel lidelse", Psykologisk institut Århus Universitet og med tilknytning til Dansk Smerteforskningscenter
13.00	Frokost
14.00	Oplæg om den nye struktur-kommisionsrapport og betydningen for området Funktionelle lidelser ved overlæge Rikke Hinge Carlsson, leder af Center for Funktionelle Lidelser Frederiksberg
14.30	Bevægelse ved Anne-Sofie Nielsen, fysioterapeut
14.40	Kaffepause inklusiv gruppedannelse til næste punkt
15.00	Diskussion af struktur-kommisionsrapporten ud fra foregående oplæg og med opsamling i plenum.
16.00	Generalforsamling
17.00	Gåtur og fælles aktiviteter udendørs
18.30	Fælles middag i restauranten og socialisering og sparring med kolleger
20.40	Underholdning ved "Play 'N Drum"

FREDAG d. 25. april

Der vil være morgenbuffet med kaffe, te og juice fra kl. 7.00.

Chair: Anja Pedersen

- 9.00 "Internetbaseret psykoterapi til funktionel lidelse" ved Thomas Tandrup Lamm, psykolog, phd-studerende, Klinik for funktionelle lidelser AUH.
- 9.15 "Funktionsevne hos patienter med komplekse helbredsmæssige udfordringer" ved Anna Karnøe Knudsen, læge, phd-studerende, Afdeling for Socialmedicin, Frederiksberg Hospital.
- 9.30 "Er der geografisk ulighed i udvikling og behandling af Funktionel lidelser" ved Rene Børge Korsgaard Brund, forskningsstatistiker, Socialmedicinsk afdeling Aalborg Universitetshospital.
- 9.45 "Sammenhæng mellem funktionelle somatiske symptomer og spiseproblemer i præadolescens" ved Paula Magdalena Maier Madsen, forskningsårsstuderende på BUPA, AUH.
- 10.00 "Effekten af behandlingen af svær funktionel lidelse på sundhedsforbrug" ved Laura Sandholdt Jensen, afdelingslæge og ph.d ved SME, Aalborg Universitetshospital.
- 10.15 Bevægelse ved Thomas Buur Simonsen, fysioterapeut.
- 10.25 "Status på ME/CFS" ved Lene Toscano, overlæge CFL Vejle og Per Fink, overlæge og professor på Klinik for funktionelle lidelser AUH.
- 10.55 Kaffepause
- 11.15 Omer Van den Bergh, PhD, Emeritus professor of psykologi, Titel: "Symptom perception and functional somatic disorders" Leuven Universitet, Belgien.
- 12.30 Frokost, med fortsat mulighed for sparring
- 13.30 "Tilbagetrækningssyndrom – en alvorlig og gennemgribende funktionel tilstand", case ved Ditte Hulgaard, overlæge og pædagog Rasmus Staugaard Hansen, Børne og ungeafdelingen Kolding sygehus.
- 14.00 Bevægelse ved Katharinaa Sofia Mikkelsen, psykomotorisk terapeut
- 14.10 Kaffepause
- 14.25 " Udredning og behandling af funktionel lidelse på hovedfunktionsniveau, hvordan kan området løftes?" ved Laura Krogsgaard, læge, phd og i gastroenterologisk hoveduddannelse.
- 14.55 Afrunding og opsamling ved årsudvalget?
- 15.00 Tak for i dag ved forperson Marianne Rosendal